UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

VII. De Matutinis Tenebrarum celebrandis ferijs quarta, quinta, & sexta maioris Hebdomada.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

Visual Library

ritum genuflectit ipſe verſus librum, pauſans aliquantulum, aliaque peragit vt in alijs Miſſis, ſed in fine dicitur Euangelium *Cum appropinquaſſet.*

40. Si Proceſſio extra Eccleſiam exire nequeat, fiat intra & circum eam, & quod ante portam agendum erat, fiat in reditu ad veſtibulum Capellæ maioris, vel Chori, aut alterius commodioris loci. *Gauantus loco citat. n. 24.*

41. Ad Capitulum Nonæ non genuflectitur à Clero. Nec feria quarta ſequenti genuflectunt ad Introitum Miſſæ, quæ incipit *In nomine Ieſu.* *Gauantus loco citat. num. 26.*

TITVLVS VII.

De Matutinis Tenebrarum celebrandis ferijs quarta, quinta, & ſexta maioris Hebdomadæ.

1. POſt Dominicam Palmarum nullæ occurrunt ſolennitates quæ indigeant ſpeciali declaratione ante officium Tenebrarum, nam licet tertia & quarta feria celebrari ſolet Miſſa ſolemnis, & infra eam decantari Paſſio, celebrabitur ſecundum ritum & Cæremonias, quæ ſolent obſeruari in diebus ferialibus.

2. Paſſio etiam cantabitur prout Dominica præcedenti, tam quoad libitum, & numerum miniſtrorum, quam quoad aliàs Cæremonias.

3. Ipſa verò feria quarta paratur in plano Presbyterij ad cornu Epiſtolæ, vbi ſcilicet Subdiaconus ſolet aſſiſtere dum Celebrans dicat Introitum Miſſæ candelabrum triangulare ligneum, in quo quindecim Candelæ ceræ communis, pro Matutinis Tenebrarum tantùm, affigantur hinc inde gradatim inſurgentibus ſeptenis clauis fer- *Cærem. Epiſ. lib. 2.* *Gauantus comment. in Rubr. Breuiarij ſect. 6. c. 13. n. 6.*

reis in ſupremo loco habentes quintumdecimum, æqualiter inter ſe diſtantes, ſuntque cerei prædicti duarum aut trium vnciarum, & quotidie hoc triduo, ſi fieri poſſit, renouentur.

4. Altare paramentis violaceis ornetur & ſuper illud ſex candelabra. Item arundo pro cereis extinguendis.

5. Horâ igitur competenti antequam Matutinæ inchoentur, accenduntur ſex cerei altaris & quindecim ſupradicti incipiendo ab altiori, & continuando priùs à parte Euangelij, deinde à parte Epiſtolæ.

6. Dato vltimo ſigno Matutinarum omnes verſus Altare dicunt *Pater*, *Aue* & *Credo*. tum præter miſſis omnibus Celebranti hebdomadam præintonatur principium primæ Antiphonæ, quod iuxta tonum ei traditum repetit & Chorus eandem proſequitur & Cantores Pſalmum intonant, & eodem ordine proceditur in dandis reliquis Antiphonis, Clericis, vnam tamen ab vno latere, alteram ab altero, ſeruato ordine dignitatis Cantoribus verò incipientibus pſalmos.

7. Quia hoc triduo non dicitur verſus *Gloria Patri*, in fine pſalmorum & Canticorum, ideo deflectitur vox aliquantulum in fine eorum, vt finis pſalmi cognoſcatur. Item deflectitur vox in fine lectionum ſecundi & tertij Nocturni, quia non dicitur *Tu autem*. Item in fine orationis *Reſpice quaſumus* ad verbum *tormentum*.

8. Finito quolibet pſalmo, aliquis Acolythus accedit cum debitis genuflexionibus ad altare cum virga aut arundine extinguit vnam ex candelis in candelabro triangulari poſitis, incipiens ab ea quæ eſt remotior in parte Euangelij, & poſt finem ſecũdi pſalmi extinguit candelam, quæ eſt in latere Epiſtolæ: & ſic ſucceſſiuè alternatim ab vtroque latere, ſingulos cereos extinguit in fine

omnium

omnium Pſalmorum Matutinarum & Laudum vſque ad ſupremum cereum qui eſt in cuſpide excluſiuè.

9 Dum Pſalmi, Antiphonæ, Lectiones, & Reſponſoria cantantur, ſedent omnes recto capite, exceptis ijs qui incipiunt Antiphonas, & Cantoribus dum incipiunt Reſponſoria prolixa, & verſus eorum, & Lectiones decantant.

10. Dicta vltima Antiphona cuiuſque Nocturni, dicitur verſus à duobus Cantoribus, ad quem omnes ſtant nudo capite, & ad *Pater noſter*. Tum deputati incipiendo à iunioribus accedunt ad legile nudum in medio chori præparatum, dicto quo *Pater noſter* cantant lectiones.

11. Laudes cantantur eodem modo, quo matutinæ ſedentibus omnibus, cum extinctione vnius cerei, in fine cuiuſque pſalmi: & dum cantatur Canticum *Benedictus* omnes ſtant nudo capite, & interim lampades omnes, & alia omnia luminaria Eccleſiæ extinguuntur, præter illa quæ ardent coram SS. Sacramento. Item cerei altaris extinguuntur hoc modo. Dum inchoatur verſus *ut ſine timore, &c.* aliquis accedit ad cornu Euangelij & ad quemlibet verſum, extinguit candelam vnam in altari, incipiendo ab ea, quæ eſt cruci remotior in eodem cornu Euangelij: ijſque tribus extinctis, accedit ad aliud cornu, facta in medio debita Altari reuerentia, eodem ordine extinguit tres alias in cornu Epiſtolæ, etiam incipiendo ab ea quæ eſt remotior à Cruce.

12. Cùm repetitur Antiphona Cantici *Benedictus*, Cæremoniarius aut alius Capellanus, remouet cereũ ex Candelabro triangulari poſitum, eumq; accẽſum eleuata manu ſuſtinet ſuper cornu Epiſtolæ altaris, & cùm inchoatur *Chriſtus factus eſt pro nobis*, illum ſic accenſum abſcondit retro altare vel alio modo vt lumen nullo modo appareat. *Cærem. Epiſ. lib. 2. c. 22.*

 13. Re-

13. Repetita antiphona Cantici, omnes genuflectunt, ac ſimul omnes incipiunt ac cantant verſum *Chriſtus factus eſt, &c.* Quo finito dicitur *Pater noſter* à Choro ſub ſilentio, eoque abſoluto ſuperior abſolutè incipit Pſalmum *Miſerere mei Deus* quem Chorus proſequitur in directum, vel modulatâ, ſed flebili voce & demiſſiori quam reliquum officium iuxta locorum conſuetudinem.

Carem. Epiſ. lib. 2. c. 22.

14. Finito Pſalmo prædicto, Cebrans adhuc genuflexus, & alij omnes cum eo, capite inclinato, dicit clara voce, & deuota Orationem *Reſpice quæſumus* & in fine vocem aliquantulum deflectit dicens *Qui viuis* quod ſecretò complet: & omnes ſub ſilentio exeunt, vt in Breuiario.

15. Oratione completa, fit fragor & ſtrepitus per breue ſpatium, manu vel alio inſtrumento, donec Miniſter prædictum cereum accenſum, qui fuerat abſconditus, populo oſtendat & tunc eo in ſummitate candelabri, vt priùs, repoſito omnes ceſſare debent à ſtrepitu.

16. Prædicta omnia reſpectiuè obſeruantur etiam duobus ſequentibus diebus, cum aliqua tamen differentia, nam altare his diebus ſequentibus, pauimentum, & alia ſimilia prorſus denudantur, & aduertatur, vt Matutinæ hora tarda, hoc eſt ſole occidente completæ ſint.

TITVLVS VIII.

De Feria 5. in Cœna Domini.

1. HAc die ſolenniſſima, Crux altaris, dum dicitur hora Nona, tegitur velo albo, vt ſuprà, & Crux Proceſſionalis eodem colore. Altare maius paratur pretioſioribus ornamentis albis,

Violaceo